

Друга організаційна форма управління будівництвом – це «будівництво об'єктів під ключ». При цій схемі замовник фактично виконує роль інвестора. До його основних функцій відносяться розробка ретельної концепції об'єкта, підготовка вимог замовника, вихідних даних для проектування, вибір генпідрядної організації, яка запроектує та збудує об'єкт. За таких умов функції щодо управління будівництвом фактично покладаються на генпідрядника, а отже на мій погляд виходячи із поставлених нами задач дослідження, не доцільно окремо розглядати схеми «будівництво об'єктів під ключ» та «управління будівництвом». Реалізація цієї схеми також можлива як із залученням інженера-консультанта так і без нього. ФІДІКом передбачені відповідні книги – Жовта книга передбачає залучення інженера-консультанта, Срібна – ні. Як і при традиційному генпідряді інженер-консультант, на мою думку, має виконувати функції технічного контролю, передбачувати виникнення технічно ризикованих ситуацій та розробляти заходи щодо їх уникнення. Функція щодо оптимізації проектних рішень має покладатись на генпідрядника, оскільки саме в цьому поєднанні можливості запроектувати, знаючи конкретну організацію, яка буде реалізовувати проект, її потужність, забезпеченість машинами, механізмами тощо і є перевага такого способу управління будівництвом. Інженер-консультант може виступати в таких проектах як технічний експерт, створюючи замовнику додаткову гарантію успішної реалізації проекту.

Залучення замовником інженерів-консультантів має здійснюватись на конкурсній основі, а отже з метою науково-методичного забезпечення замовника в цьому процесі мають бути розроблені типові вимоги до інженерів-консультантів для різних видів контрактів.

Література

1. Офіційний сайт Міжнародної федерації інженерів-консультантів FIDIC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.fidic.org.
2. Галінський О.М. Міжнародна практика формування договірних відносин у будівництві / Галінський О.М., Вахович І.В., Цифра Т.Ю. // Будівельне виробництво: зб. наук. праць. – Київ : НДІБВ. – № 54. – 2012. – С. 3-7.
3. Цифра Т.Ю. Економічні аспекти укладання договорів підряду на будівництво доступного житла / Цифра Т.Ю. // Наукова конференція молодих вчених, аспірантів і студентів КНУБА: тези доповідей. – у 2-х частинах. – Ч.2. – Київ : КНУБА, 2012. – 214 с.

FIDIC: ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

М. О. СЕМКІВ, студ.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

FIDIC Міжнародна федерація інженерів-консультантів, відома своєю французькою аббревіатурою. Вона була створена в 1913 році з метою

сприяння інтересам консалтингу інжинірингових фірм у всьому світі. Більш відома за свій асортимент стандартних умов контракту на будівництво. Форми FIDIC є найбільш широко використовуваними формами контрактів на міжнародному рівні, у тому числі для проектів Світового банку, Азійського банку розвитку та Африканського банку розвитку.

Рада з вирішення спорів Dispute Adjudication Board (DAB) є першим кроком у процесі врегулювання спорів для цих контрактів, і має на меті вирішення спорів, перш ніж вони йдуть у формальний арбітраж (третейський суд недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням заінтересованих фізичних та/або юридичних осіб у порядку, встановленому цим Законом, для вирішення спорів, що виникають із цивільних та господарських правовідносин; згідно з ЗУ «Про третейські суди», Розділ 1, Ст. 1). Якщо це добре працює, DAB може допомогти обом сторонам побачити правдиву ситуацію та прийняти її рішення, так що арбітраж більше не потрібний.

FIDIC ще на самому ранньому етапі прийняла концепцію альтернативного вирішення спорів. З 1995 року «Помаранчева книга» забезпечує вирішення спорів як постійну особливість вирішення спорів. Концепція збереглася, коли FIDIC опублікував видання 1999 «Rainbow Edition». Більш складний набір правил був прийнятий у новій формі «Design, Build & Operate FIDIC», також називається формою «Золотою книгою» або DBO. З того часу визнання судом спорів визнано корисною і відповідною особливістю вирішення спорів. Природно, існують інші концепції вирішення спорів, деякі з яких також використовуються FIDIC. Наприклад, «Біла книга» FIDIC все ще посиляється на посередництво.

Якщо це можливо, доцільно вирішити будь-які розбіжності чи суперечки шляхом мирного врегулювання, оскільки суперечки є тривалими та дорогими. Тому більшість міжнародних контрактних форм надають чіткі умови, за допомогою яких сторони намагаються уникати суперечок. Деякі з них навіть вимагають зусиль, щоб досягти мирного врегулювання, перш ніж будь-яка різниця або суперечка може бути передана або до суду, або до арбітражу (третейський суд). Оскільки судове та арбітражне провадження є дорогими та трудомісткими, ділове співтовариство розробило так званий альтернативний спосіб вирішення спорів, який використовується винятково або як примусове тимчасове провадження, що перешкоджає передачі до суду чи арбітражу до початку розгляду цієї провадження закінчилися.

Традиційно спори спочатку визначалися Інженером протягом 84 днів після відправлення, потім – через третейський суд відповідно до Правил ICC (підпункти 67.1, 67.3 FIDIC, 4 видання 1987 р.). Третейський суд потрібно організувати протягом 70 днів з моменту прийняття рішення інженером або після закінчення терміну дії такого рішення (підрозділ 67.1).

Серія книжок 1999 року, які були опубліковані після "Оранжевої книги" 1995 року, змінили цю систему вирішення спорів. Згідно до цих змін інженер більше не був квазітретейським суддею і був заміщений Радою з

вирішення спорів Dispute Adjudication Board (підпункти 20.2, 20.4). Таким чином, інженер FIDIC та DAB є певною мірою братськими близнюками. Щоб уникнути тривалих суперечок, DAB є натуральним доповненням традиційного інженера FIDIC, який вже не є відповідальним за рішенням та квазітретейським суддею.

Якщо будь-яка суперечка виникає, сторони договору можуть надіслати його до Ради з вирішення спорів. Порядок призначення кандидатури для призначення членів DAB визначається підпунктом 20.2. DAB має повну владу для відкриття, перегляду та перегляду будь-яких сертифікатів, визначення, інструкцій, висновків та оцінок Інженера. Однак DAB також може використовуватися для уникнення суперечок, що є основним завданням DAB.

У будь-якому випадку Рада з вирішення спорів, як це рекомендовано в «Червоній книзі» FIDIC та «Золотій книзі» FIDIC, а також підходить для контракту FIDIC «Жовта книга», має намагатися уникнути суперечок або врегулювати їх на ранній стадії. Таким чином, книги FIDIC дозволяють DAB висловлювати свої думки та рекомендації, якщо обидві сторони спільно вимагають від DAB цього зробити.

Власне, Рада вирішення спорів визначається як важливий учасник команди з управління контрактом. Вона може бути залучена до питань будь-якого роду за спільним проханням обох сторін.

Після розгляду справи DAB повинен надати сторонам добре організоване, обґрунтоване рішення, яке показує, що всі відповідні правила та процедури були дотримані. Це повинно спрямовувати сторони до відповідних правових принципів та пояснити всі підстави для прийняття остаточного рішення.

Добре аргументовані рішення з раціональними поясненнями можуть прискорити вирішення вимоги, переконуючи обидві сторони, що DAB розглянув всі аспекти і прийшов до розумного висновку.

Чим краще і переконливіше приведені причини, тим більша ймовірність того, що сторони приймуть рішення та уникнуть переходу до третейського суду. Рішення DAB має зробити чітко визначеним для обох сторін прикладом виграшної сторони. Якщо один член із трьох членів DAB не згоден з висновками двох інших членів, тоді цей член може бути запрошений опублікувати звіт про меншість. Це запобігає незрозумілим або непослідовним рішенням або тривалим обговоренням для досягнення згоди.

Рішення DAB є обов'язковим для обох сторін, і остаточне, якщо жодна зі сторін не подає "повідомлення про невдоволення" протягом 28 днів.

Якщо члени ДАБ є досвідченими, чесними, логічними та незалежними, і вони добре роз'яснюють рішення (чи більшість), вони мають більший шанс надати впевненість, що суперечка правильно розглянута, і що рішення є справедливим та прийнятним.

У випадку повідомлення про невдоволення, сторони зобов'язані домогтися мирного врегулювання своїх суперечок. Якщо такі спори не

врегульовані дружнім способом, будь-який спор, стосовно якого рішення DAB не стане остаточним та обов'язковим, вирішується міжнародним третейським судом.

Отже, Рада з вирішення спорів є першим кроком у процесі врегулювання спорів для цих контрактів, і має на меті вирішення спорів, перш ніж вони йдуть у формальний арбітраж. Якщо це добре працює, DAB може допомогти обом сторонам побачити правдиву ситуацію та прийняти її рішення, так що третейський суд стає більше не потрібним.

Таким чином, DAB є все більш важливою частиною міжнародних будівельних контрактів, і її повинна добре розуміти будь-яка сторона, яка укладає такі контракти. Є, безсумнівно, підводні камені в застосуванні DAB, але вони також є потужним інструментом вирішення спорів, перш ніж сторони просуються в третейському суді. Практично кажучи, підрядчики повинні взяти на себе ініціативу на ранній стадії, щоб максимально ефективно використовувати DAB та отримати згоду роботодавця дотримуватися цього процесу. Це має уникати позиції, коли обидві сторони є антагоністичними і ставляться до DAB тільки як до короткої форми арбітражу.

АНГЛО-САКСОНСЬКІЙ FIDIC У РОМАНО-ГЕРМАНСЬКІЙ ПРАВОВІЙ ТРАДИЦІЇ УКРАЇНИ

А. С. ЦЕНЕНКО, студ.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

FIDIC, це скорочення, що в перекладі з французької означає – Міжнародна федерація інженерів-консультантів, яка була створена ще в 1913 році. І спочатку займалася створенням міжнародної методологічної бази для діяльності інженерів-консультантів. Зараз основна діяльність – розробка типових умов контрактів для регулювання відносин учасників міжнародної інвестиційно-будівельної діяльності.

Актуальність використання контрактів FIDIC в Україні зростає з кожним роком. Якщо ми сьогодні йдемо по європейському вектору, нам обов'язково потрібно вводити та розвивати стандарти FIDIC. Ці стандарти прийняті в Європі та інших країнах. Вони є досить привабливі для України. По-перше, з їх допомогою буде простіше залучати інвестиції в крупні проекти. Стандарти FIDIC зрозумілі міжнародним інвесторам і вже давно використовуються ними. З 1945 року між Світовим банком і Міжнародною федерацією інженерів-консультантів (FIDIC) укладено угоду. Першу проформу FIDIC розробив саме для Світового банку. Пізніше ці стандарти стали застосовуватися і іншими міжнародними фінансовими інститутами.

По-друге, відповідно до закону про державні закупівлі, брати участь в